

1

**“ነአምን በአሐቲ ቅድስት
ቤተ-ክርስቲያን እንተ ላዕለ
ኩሉ ጉባኤ ዘሐዋርያት።”**

ብቀሺ አትናቴዎስ ገብረአብ

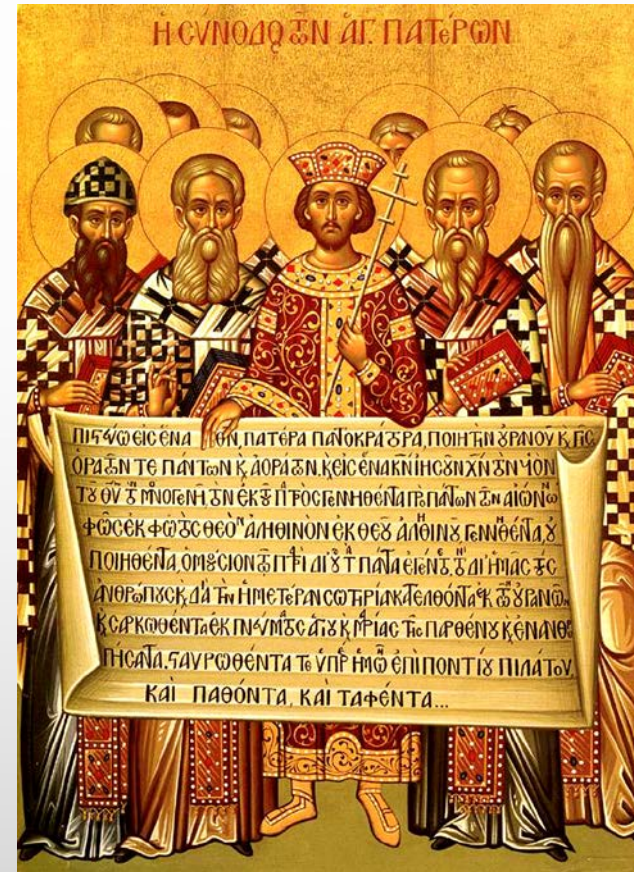
አገዳሰነት ናይ ሎሚ
ርእሰ-ነገር

አዝዩ ብዙሕ ዓይነት ናይ
ሓሶት ትምህርቲታ ኣብ
ዝጭጨሓሉ ዘመን፣
ኩሉ ኣማኒ እንታይነት
እምነቱ ክፈልጥ
ሰለዝግብኦ እዩ።

ንመሠረታዊ እምነትና ብምሉኡ'ኳ ሎሚ፥
ብሓንቲ መዓልቲ አጽፊፍና ክንውድኦ
እንተዘይከአልና፥ ንቀንዲ ሠረት-እምነትና
ክንእምተልኩም ንክእል። ንሰኻትኩም
ድማ ጊዝ ወሲድኩም፥ ብተበግሶኹም፥
ዕሙቕ ብዝበለ መገዲ መጽናዕትኹም
ክተካይዱ ክውከሰኩም እደሊ።

ንመጀምሪያ ጊዜ
 ንቤተክርስቲያን
 ዘናወጹዎ እተን ሰለስተ
 ዓበይቲ ኑፋቄያዊ
 ትምህርታ ንምምካት
 አቦታትን ሊቃውንትን
 ብዛዕባ እንታይነት ቤተ-
 ክርስቲያን ንዝሓንጸጹዎን
 አርባዕተ ነጥብታት
 ንመልከት።

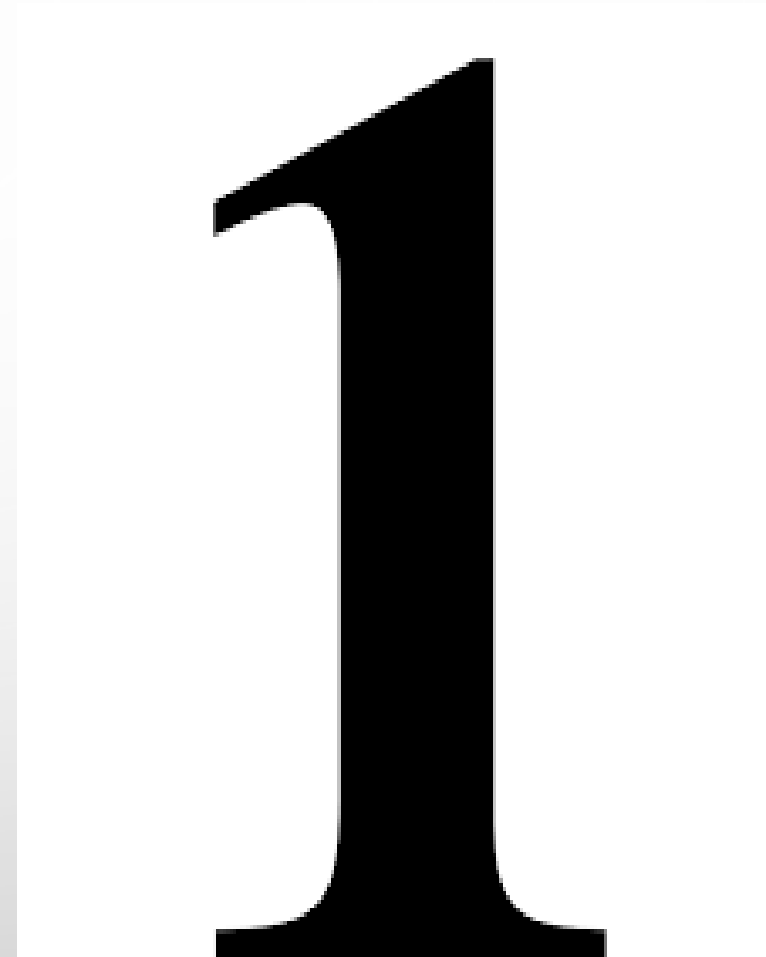

“ንኣምን በኣሓቲ ቅድስት ቤተ-ክርስቲያን እንተ ላዕለ ኩሉ ጉባኤ ዘሓዋርያት”

- 1. “ልዕለ ኩሉ ብዝኾነት”** ቤተ ክርስቲያን ንኣምን።
- 2. “ናይ ሓዋርያት ጉባኤ”** ብዝኾነት ቤተ ክርስቲያን ንኣምን።
- 3. “ብሓንቲ”** ቤተ ክርስቲያን ንኣምን።
- 4. “ቅድስቲ”** ብዝኾነት ቤተ ክርስቲያን ንኣምን።

1. ካብዘን ኣርባዕተ ዝተጠቐሰ
እንታይነታን ባሕርይን ቤ/ክ
ዝገልጸ ሓረጎት፣ ብኻልእ
ቋንቋታት ክንርኢ እንከሎና፣
ነታ ሣልሰይቲ ስለዘቐድመዎ፣
ብኣኣ ንጀምር።

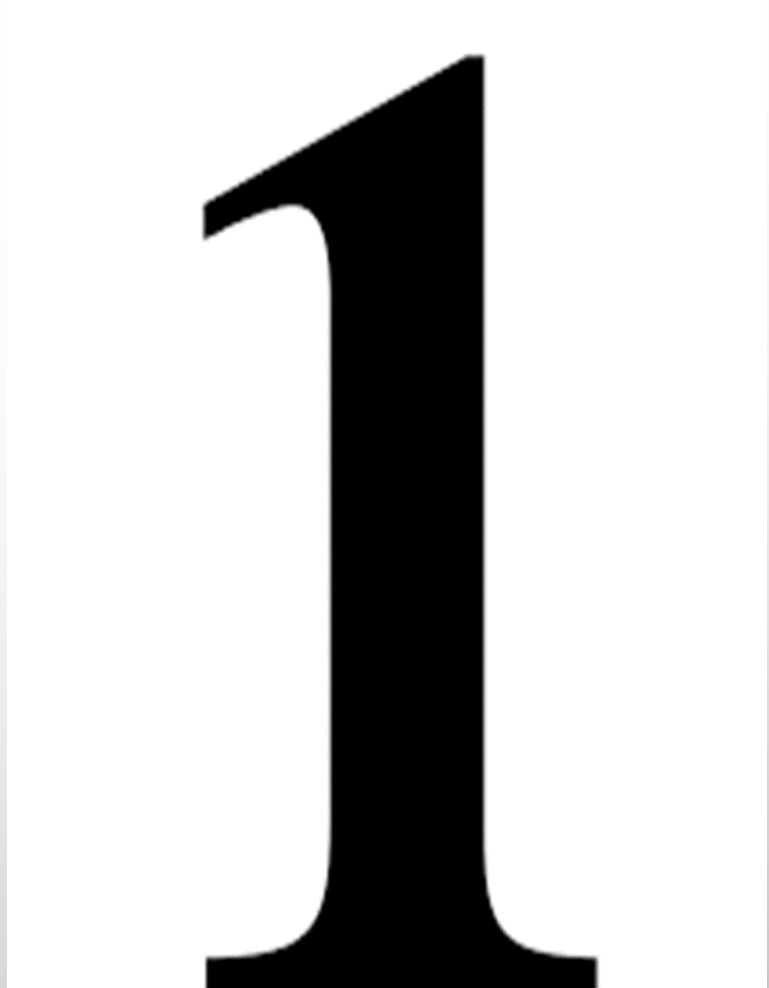
“ብሓንቲ” ቤተ ክርስቲያን
ንኣምን።
እንታይ ማለት እዩ?

**“ሐንቲ” ክንብል እንከሎና፥
ሐንቲ ቤተ ክርስቲያን
ማለትና ኢና።**

**ንምንታይከ ሐንቲ?
መልሱ ንጹር እዩ ኣምላኽ ሓደ
ስለዝኾነ።**

“ከምቲ ብሓንቲ ተሰፋ
ጽውዓኹም እተጸዋዕኩም
ድማ፡ ሓደ ሥጋን ሓደ
መንፈስን እዩ፡ ሓደ ጎይታ፡
ሓንቲ እምነት (ሃይማኖት) ፡
ሓንቲ ጥምቀት፡ እቲ ልዕሊ
ኹሉን ብኹሉን ኣብ ኹሉን
ዘሎ ሓደ ኣምላኽን ኣቦ ኹሉን
ንሱ እዩ” (ኤፌሶን 4፡4-6)።

“በሐደነት
ፍጹማት
ኪኸጠኑ።...ንሕና
ሐደ ኸም ዝኸጠንና፥
(ንሳቶም ውን) ሐደ
ምእንቲ ኪኸጠኑ”
ኢሉ ጸለዮ

ዮሃንስ 17:22

1

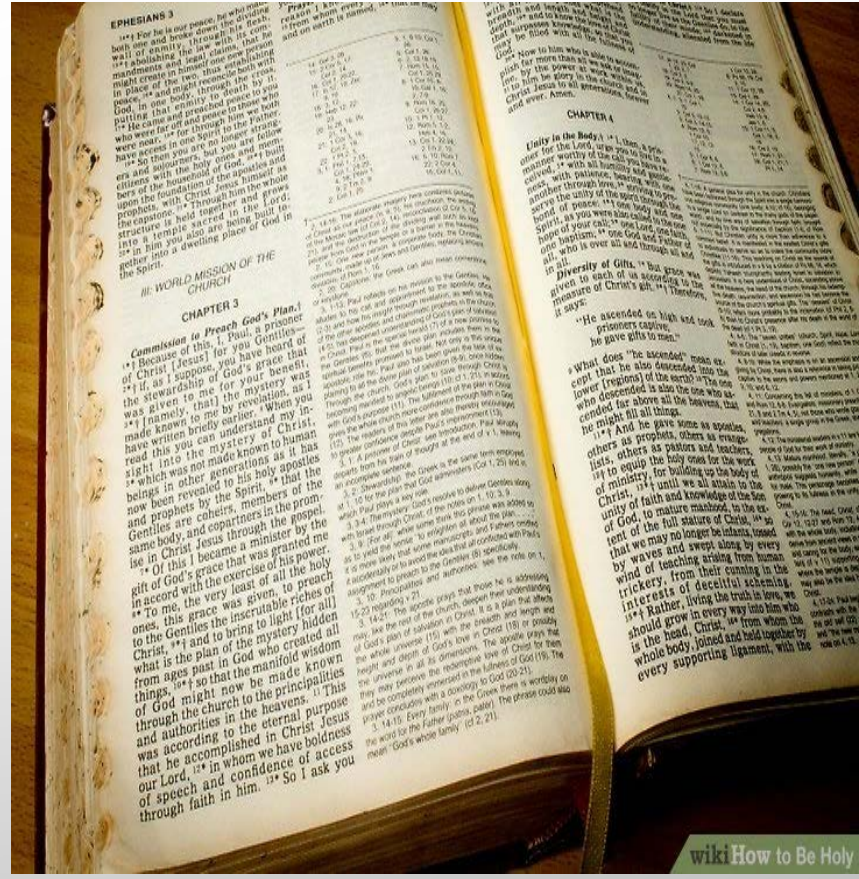
አምር ሐንቲ
እምነትን
(ሃይማኖት)
ብዙኃንነትን
(pluralism
&
co-existence)

2. **ብቅድሱት** ቤተ ክርስቲያን
ንኣግምን።

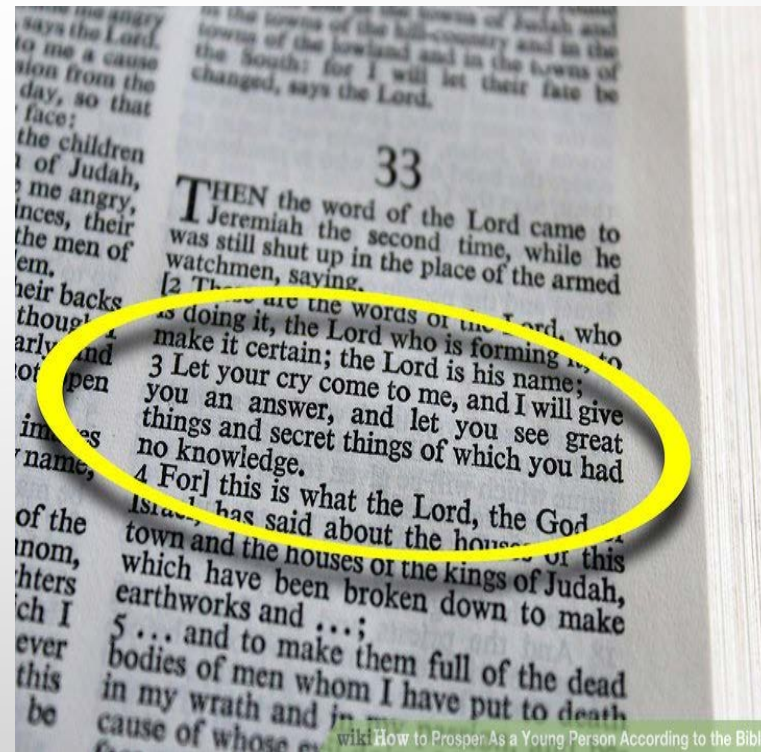
እቲ “ቅዱስ” ዝብል ቃል ኣብ ብሉይ ደኻን ኣብ ኣድሻ ኪዳን ኣዲ ትርጉም እዩ ዘለዎ።

መበቆሉ ብቋንቋ እብራይስጥ “ቃዴሽ” ኮይኑ፣ ትርጉሙ ደማ፣ “ዝተፈልየ” (ካብ ዓለም) (apartness, set apartness, sacredness) የጠቓልል።

wikiHow to Be Holy

እቲ “ቅዱስ” ዚብል ቃል
አብ ሓዲሽ ኪዳን ምስ
እንርእዮ ብቋንቋ ግሪኽ
“ሃግዮስ” ይብሎ።
ትርጉሙ ደማ፣
“ዝተፈለየ” “ክቡር”
“ክብሪ ዝግብእ” የስምዕ።

“ንእግዚአብሔር አምላኽካ
እተቐደሰ ሀዘቢ ኢኻ እሞ፡
እግዚአብሔር ድማ **ንእኩ ፍሉይ**
ሀዘቢ ኸትኩኖ አብ ልዕሊ ምድሪ
ኻብ ዘለዉ ኹሎም ሀዘብታት
ንኣኻ **ሐረየካ**”
(ዘዳግም 14፡2)

“...ክርስቶስ **ንማሕበሩ** ዘፍቀራ፡ ...
ክርስቶስ ብቻሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ
ምስ ኣጽረያ **ምእንቲ ኪቐድሳ**፡ ርስሓት
ወይስ ዕጣር ወይስ ገለ ነዚ ዚመስል
ዜብላ፡ ብዘይ መንቅብ **ቅድስትን**
ክብርትን ማሕበር ገይሩ ንእኡ
ምእንቲ ኪቐውማ ኢሉ፡ ርእሱ በጃኣ
ሃቦ”

(ኤፌሶን. 5:25-27)

“ካብ ሰማይ ድማ ካልእ ድምጺ
ሰማዕኩ፡ ከምዚ ዚብል፡ ኣቲም ህዝቢይ፡
ሓጢአታ (ባቢሎን) ኸሳዕ ሰማይ
ተጸፍጺፉ፡ ኣምላኽ ድማ ዓመጸኣ ዘኪሩ
እዩ እሞ፡ ኣብቲ ሓጢአታ ምእንቲ
ኸይትጽምበሩ፡ ካብቲ መዓታውን
ምእንቲ ኸይትካፈሉሉ፡ **ካብኣ ውጽ**”

ራእይ ዮሀንስ 18:4

ቤተ ክርስቲያን **“ቅድስቲ”** ኢያ ጥራይ ዘይኮነስ፣
ተልእኾአ ንዓና **“ቅዱሳን”** ከትገብረና’ውን እዩ። ካብ
ዓለም ዝተፈለፍ/ካብ ዓለም ዝወጸእና ኪትገብረና እዩ።

“እግዚአብሔር ግና ነቲ ጸድቕ ኸም
ዝሐረዮ **(ዝፈለዮ)**፣ ፍለጡ”

መዝሙር ዳዊት 4፡3

“The Lord **set apart** the godly for
Himself”

“ነቶም ቀደም ዝፈለጠም፡ ...ንምስሊ
ወዱ ኸመስሊ ቐደም መደቦም።
ነቶም ቀደም ዝመደቦም፡ ንኣታቶም
ከኣ **ጸውዖም**። ነቶም ዝጸውዖም፡
ንኣታቶም ደማ **ኣጽደቐም**። ነቶም
ዘጽደቐም፡ ንኣታቶምውን **ኣኸበሮም**”

ሮሜ 8:29

“...ካብ ዓለም ከተውጽአም አይከሙንኩን
ዝልምን ዘሎኹ። ከምቲ ኣነ ኻብ ዓለም
ዘይከሙንኩ፣ ንሳቶምወን ካብ ዓለም አይከሙኑን
(ተፈልዮም)። በቲ ሓቂ **ቐድሶም**፣ ...ንሳቶም
ብሓቂ ምእንቲ **ኪቐድሱሱ**፣ ኣነ ርእሶይ ስለኣም
እቐድሱ አሎኹ”

ዮሃንስ 17:16-26

3. “ናይ ሓዋርያት ጉባኤ”
ብዝኾነት ቤተ ክርሲትያን
ንኣምን።

እዛ ቤተ ክርስቲያን እዚኣ
ሓዋርያዊት እያ ክንብል
እንከሎና፣ ቅዱሳን ሓዋርያት
ዝመሃሩዎ ትምህርቲ ትምህር
ጥራይ ዘይኮነስ፣ ታሪኻዊ ህላዌኣ
ከይተረፈ ምስ ሓዋርያት
ሰንሰለታዊ ምትእሳሳር እዩ።

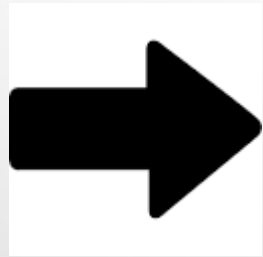

ዝኾነ ጳጳስ
ዝኾነ ካሕን
ዝኾነ ዲያቆን ቤተ
ክርስቲያን ኦርቶዶክስ።
ሲመቱ ካብ ሓዋርያት
ከምዝኾነት ነቲ
ሰንሰለታዊ መትንታቱ
ኪገልጽ ይኽእል።

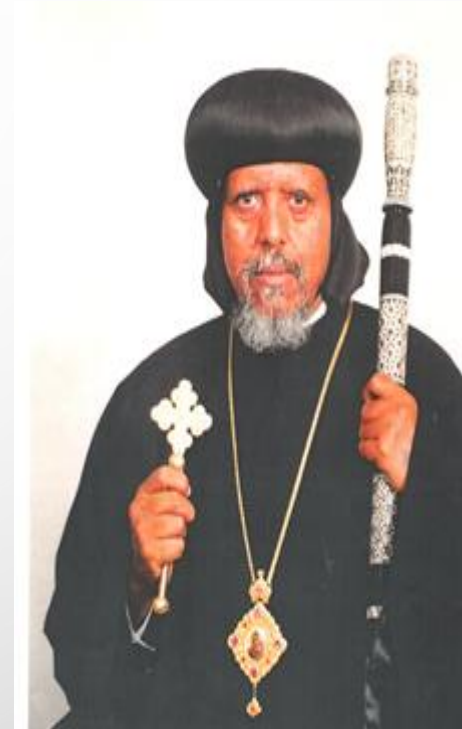
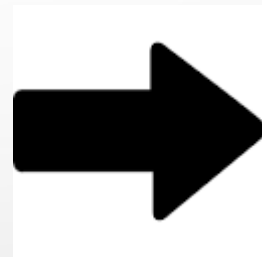

ቅዱስ ማርቆስ

ፖፕ ሸኖዳ (117th)

ብጹእ ኣቡነ መቃርዮስ

ሰለዚ ድማ፥ እርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን እታ ምስታ ሓዋርያት ዝተኸሉዋ ቤተ ክርስቲያን ታሪኻዊ ሰንሰለታን እምነታን ዓቂባ ክሳብ ዳግማይ ምጽኣት እትጸንዕ ቤተ ክርስቲያን እያ።

እትረኤን ዘይትረኤን ወገናት ዘለዉዎ፣ ግን ሓንቲ ቤተ-ክርስቲያን እያ።

1. እታ እትረኤ ኣብ ዓለምን ኣብ ግድልን እትርከበ ቤተ-ክርስቲያን እያ -
The Church Militant on earth).

2. እታ ዘይትረኤ ቤተ ክርስቲያን ግን እታ ኣብ ሰማይ ዘላ ዝሓለፈት
ዕውትቲ ቤተ ክርስቲያን ኢያ -
The Church Triumphant.

እዚኣ እታ ቅዱስ ዮሃንስ ብራእይ

**“ሰማያዊት የሩሳሌም እቶም ኣእላፋት
መላእኽትን...ጉባኤ ኸሉ፡ ... ማሕበር እቶም ኣብ
ሰማያት ተጸሒፎም ዘለዉ በኸራት መናፍስቲ እቶም
ፍጹማን ጻድቃንን ዘለዉዎ” ህያው ቤተ-ክርስቲያን
ኢያ።**

እዛ ቤተ ክርስቲያን'ዚኣ ድማ
ክርስቶስ ባዕሉ

“ደጌታት ሲኣል ድማ ኣይሕይልዎን”

(ማቴ. 16፡18) ኢሉ ዜተሰፈዎ
እያ።

ክርስቶስ ባዕሉ

**“እንሆ ደማ፡ እነ ኸሳዕ መወዳእታ
ዓለም ኩሉ መዓልቲ ምሳኸትኩም
እየ”** (ማቴ. 28፡20) ኢሉ
ማኅተም ቃሉ ዜንበረሳ መርዓቱ
ኢያ።

ሃዋርያ ጳውሎስ ደማ “ናይታ
ሓቂ ዓንድን መሰረትን ዝኸነት
ማሕበር ህያው ኣምላኽ”

(1 ጢሞ. 3:15) ዝበላ ቤተ
ክርስቲያን ኢያ።

**4. “ልዕሊ ኹሉ ብዝኾነት”
ቤተ ክርስቲያን ንኣምን።**

እንታይ ማለት ዩ?
ብዙኅ ጊዜ ንባሕርይ
“አፀናፋዊነታ” ጥራይ ብዘመልክት
አገላልጻ ይረኤ።

እቲ ብፍሉይ ክነተኹረሉ ዝግብኣና ትርጉም ግን
እቲ **“ምልኣትነታ”** ዘመልክት ትርጉም ክኸውን
ኣለዎ። **ምልኣትነታ** ክንብል ከሎና ነቲ
ብመለኮት ዝተገልጸ እምነት ክርስቶስ **ብምልኣቱ**
ዓቂባ፣ ከይወሰኹት፣ ከየጉደለት ክሳብ እዚ ዘመን
ዘብጽሑት ስለዝኾነት እዩ።

አመንቲ ኦርቶዶክስ፣ እታ ክርስቶስ ባዕሉ ዝርእሳን፣
ማኅደር መንፈስ ቅዱስን ዝኾነት ቤተ ክርስቲያን
ክትጋገ አይትክእልን ኢልና ንአምን።

ድምጻ፣ ድምጺ ክርስቶስ ሎሚ አብ ዓለም ኢዩ።

እቲ “ኦርቶዶክስ” ዚብል ቃል መጻውዒአ ዝኾነሉ
ምክንያት ነቲ ካብ ክርስቶስ ዝተቐበለቶ ሓቂ ዓቂባቶ
ስለ እትርከብ ኢዩ።

“እታ ሐንሳእ ንቕዱሳት እተዋህበት እምነት”

ይሁዳ 3

ካልኦሮ ትርጉም “ልዕሊ ኸሉ
ዝኸነት” ድማ ነቲ ኣጽናፋዊነታ
ዜመልክት እዩ።

“...ንወዱ በጃ ኸሳዕ ዚህብ፡ ኸሳዕ
ኸንድዚ **ንዓለም** አፍቀራ”
(ወ. ዮሃ. 3፡16)

**ከምቲ ኣብ ፍቕሪ ኣምላኽ ሌላን ጉሌላን
ዘየልቦ፣ ከምኡ'ውን ቤተ ክርስቲያን ኢዳ
ዘርጊሐ ንምሉእ ዓለም ትጽውዕ።**

**“ክርስቶስ ኩሉን ኣብ ኩሉን እዩ እምበር፣
ኣብኡስ ጽርኣውን ኣይሁዳውን፣
ግዝረትን ዘይግዝረትን፣ ባርባን ሰኪትን፣
ባርያን ጭዋን የልቦን” - ቆሎሴ 3:11**